

TALOUSARVIOALOITE 1059/2006 vp

Määrärahan osoittaminen geronomien koulutuspaikkojen lisäämiseen

Eduskunnalle

Geronomi on sosiaali- ja terveysalan osaamista yhdistävä vanhustyön asiantuntija, jonka tehtävänä on edistää vanhusten hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä ja sosiaalista osallisuutta. Geronomitutkinnossa yhdistyy kahden vanhustyön sektorin, sosiaali- ja terveysalan, vanhustyön osaaminen.

Opetussuunnitelma rakentuu gerontologisesta osaamisesta eli vanhenemiseen ja vanhuuteen liittyistä ilmiöistä, vanhustyössä käytettävistä hoitotyön ja sosiaalityön menetelmistä sekä vanhustyön palvelujärjestelmän arvioinnista, ja lisäksi sen oppisisältöihin kuuluu eettinen ja esteettinen osaaminen, yhteisöllinen osaaminen, kehittämisosaaminen sekä palveluosaaminen. Koulutuksen lähtökohtana ovat keskeiset ikääntymiseen liittyvät muutokset, erityiskysymykset sekä niiden vaikutukset ikääntyneiden elämään. Ammattitaitoinen ja oman ammattitaitonsa kehittämistä kiinnostunut ja työtään arvostava työntekijä on ikäihmisten saumattoman palveluketjun keskeisin tekijä. Myös terveysongelmaan puuttuminen riittävän varhaisessa vaiheessa ja kuntouttaminen ovat paitsi inhimillisesti myös rahassa arvioiden kannattavaa toimintaa.

Geronomin osaamiseen kuuluu myös asiakkaan toimintakyvyn vahvistaminen eri tilanteissa ja toimintaympäristöissä asiakaslähtöisestä sekä monialaisesta näkökulmasta katsoen. Hän toimii myös sosiaalisista ja yhteiskunnallisista lähtökohdista käsin vanhustyön asiantuntijana moniammatillisissa tiimeissä reflektoiden toi-

mintaansa ja ymmärtäen työnsä yhteiskunnalliset tavoitteet ja tehtävät.

Väestön vanheneminen ja siihen liittyvä palvelutarpeiden lisääntyminen ja ikääntyvän väestön terveyden ja toimintakykyisyyden edistäminen on yksi ajankohtaisimmista kehittämistarpeista. Terveyden edistämistoimintaa ei ole aktiivisesti suunnattu iäkkääseen väestöön palvelujärjestelmässämme. Eliniän odotteen ja toimintakykyisten elinvuosien määrän kasvutavoitteen saavuttaminen edellyttää merkittäviä uudistuksia eläkkeelle jäävän ja sitä iäkkäämmän väestön terveyttä edistävien toimintamallien kehittämiseksi ja juurruttamiseksi käytännön työhön.

Professori Sirkka-Liisa Kivelän vanhushoitoa koskevan selvityksen mukaan vanhustyön erityisosaajia, kuten geronomeja, tarvitaan tulevaisuudessa huomattavasti enemmän kuin aiemmin. Suomessa väestö ikääntyy nopeammin kuin OECD-maissa keskimäärin. Vuoteen 2030 mennessä yli 65-vuotiaiden määrä nousee nykyisestä 15 %:sta 26 %:iin. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa yli 600 000 uutta yli 65-vuotiasta. Samaan aikaan yli 80-vuotiaiden määrä yli kaksinkertaistuu. Kolmen vuosikymmenen kuluttua Suomessa arvioidaan olevan 1,2 työssäkäyvää yhtä eläkeläistä kohti, kun tällä hetkellä heitä on 1,8. Yli 85-vuotiaiden määrän arvioidaan olevan noin 130 400 vuonna 2020. Nämä luvut osoittavat, että iäkkäille järjestettävien palveluiden tarpeen ja geriatrian, vanhuspsykiatrian, gerontologisen hoitotyön sekä gerontologisen sosiaalityön

erityisosaamisen tarve lisääntyy voimakkaasti myös aivan lähitulevaisuudessa. Tämän johdosta alan koulutukseen olisi tullut panostaa voimakkaasti ainakin 1980-luvun alusta lähtien, mutta koska niin ei ole tehty, on Suomen vanhustenhoito vaikeuksissa.

Vaikka muihinkin terveydenhuoltoalan koulutuksiin sisältyy vanhustyön koulutusta, on tarpeen spesifioida koulutusta, jotta vanhustyöhön saadaan erityisesti motivoituneita osaajia. Tällä hetkellä geronomien osuus muista hoitotyön koulutuspaikoista on vain murto-osa ja tämä on aivan riittämätön määrä tyydyttämään sitä huutavaa tarvetta, joka vanhusten määrän voimakas kasvu aiheuttaa nyt ja tulevaisuudessa.

Odotettavissa oleva elinajan pidentyminen ja syntyvyyden vähentyminen merkitsee ikäpyramidin entistäkin radikaalimpaa vääristymistä tulevaisuudessa. Tästä syystä geronomien koulutuspaikkoja ammattikorkeakouluissa tulee määrällisesti lisätä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta ottaa valtion vuoden 2007 talousarvioon momentille 29.40.30 lisäyksenä 900 000 euroa geronomien koulutuspaikkojen lisäämiseen.

Helsingissä 22 päivänä syyskuuta 2006

Leena Rauhala /kd